

zvezdna
Beletrina

Antoine de Saint-Exupéry

MALI PRINC

z avtorjevimi akvareli

prevedel Jaroslav Skrušný

Beletrina*

Léonu Werthu

Prosim otroke, naj mi oprostite, da sem knjigo posvetil odraslemu. Imam tehtno opravičilo: ta odrasli je moj najboljši prijatelj. Imam še eno opravičilo: ta odrasli razume vse, celo otroške knjige. In imam še tretje opravičilo: ta odrasli živi v Franciji, kjer je lačen in ga zebe. Potrebuje tolažbo. Če vsa ta opravičila še niso dovolj, knjigo rade volje posvečam otroku, kar je ta odrasli nekoč bil. Vsi odrasli so bili najprej otroci. (Toda le redki se tega spominjajo.) Zatorej posvetilo popravljam:

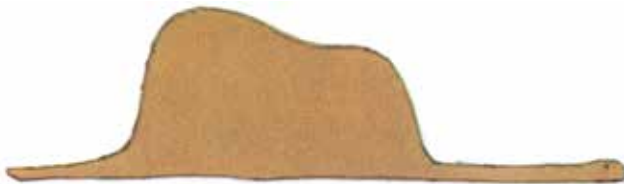
Léonu Werthu, ko je bil še otrok.

Nekoč, ko mi je bilo šest let, sem v knjigi o pragozdu, ki se je imenovala *Resnične zgodbe*, zagledal čudovito podobo. Predstavljala je udava, ki požira neko divjo žival. Takole je videti kopija risbe:

V knjigi je pisalo: »Udavi svoj plen pogoltnejo v celoti, ne da bi ga prežvečili. Zato se potem ne morejo niti ganiti in šest mesecev prespijo, dokler plena ne prebavijo.«

Takrat sem veliko premišljal o prigodah iz džungle in posrečilo se mi je, da sem z barvnim svinčnikom narisal svojo prvo risbo. Risbo številka 1. Videti je bila takole:

Svojo mojstrovino sem pokazal odraslim in jih vprašal, ali jim vzbuja kaj strahu.

Odgovorili so mi: »Zakaj bi nas bilo strah klobuka?«

Vendar moja risba ni predstavljala klobuka. Predstavljala je udava, ki prebavlja slona. Da bi sliko razumeli tudi odrasli, sem kačo narisal še od znotraj. Odrasli zmeraj potrebujejo razlago. Moja risba številka 2 je bila videti takole:

Odrasli so mi svetovali, naj opustim risanje udavov od zunaj in od znotraj in naj se raje posvetim zemljepisu, zgodovini, računstvu in slovnici. In tako sem se pri šestih letih odpovedal sijajni slikarski prihodnosti. Potrla sta me neuspeha z risbo številka 1 in risbo številka 2. Odrasli sami od sebe nikoli ničesar ne razumejo, za otroke je zelo naporno, ko jim morajo ves čas nekaj razlagati.

Poiskati sem si torej moral drug poklic in naučil sem se pilotirati letala. Preletel sem tako rekoč ves svet. In res je, zemljepis mi je prišel hudo prav. Na prvi pogled sem znal ločiti Kitajsko od Arizone. Tako znanje je zelo koristno, če človek zablodi sredi noči.

In tako sem imel v življenju cel kup stikov s celim kupom resnih ljudi. Veliko časa sem preživel med odraslimi. Ogledal sem si jih z vseh plati. Kar pa ni kaj prida popravilo mojega mnenja o njih.

Kadar sem naletel na koga, ki se mi je zdel dovolj bister, sem mu pokazal svojo risbo številka 1, ki jo še vedno hranim. Zanimalo me

je, koliko je v resnici odprte glave. Toda vsakič sem dobil odgovor: »To je klobuk.« Zato mu nisem pravil ne o udavih, ne o pragozdovih, ne o zvezdah. Prilagodil sem se mu. Govoril sem mu o bridžu, o golfu, o politiki in o kravatah. In odrasli je bil nadvse zadovoljen, ker je naletel na tako pametnega človeka ...

In tako sem živel sam, nikogar nisem imel, da bi se lahko odkrito pogovoril z njim, dokler me pred šestimi leti ni v saharski puščavi doletela nesreča. Nekaj se je pokvarilo v motorju. In ker nisem imel s seboj ne mehanika ne potnikov, sem se sam lotil zahtevnega popravila. Zame je bilo to vprašanje življenja ali smrti. Pitne vode sem imel komaj za osem dni.

Prvega večera sem zaspal na golih tleh, tisoče milj oddaljen od prve naselbine. Bil sem bolj sam in zapuščen kot brodolomec na splavu sredi oceana. Zato si lahko predstavljate moje presenečenje, ko me je ob zori prebudil smešen glasek. Rekel je:

»Nariši mi jagenjčka ... lepo prosim!«

»Kaj?«

»Nariši mi jagenjčka ...«

Planil sem na noge, kot bi me oplazila strela. Temeljito sem si pomel oči. Ostrmel sem. In zagledal drobcenega, nenavadnega dečka, ki je resnobno zrl vame.

To je njegov najboljši portret, kar sem jih kdaj naslikal. Toda moja risba še zdaleč ni tako zala, kot je bila predloga. Vendar nisem sam

To je njegov najboljši portret, kar sem jih kdaj naslikal.

kriv. Odrasli so mi pri šestih letih vzeli veselje do slikanja, zato nisem znal risati drugega kot udave od znotraj in od zunaj.

S široko odprtimi očmi od začudenja sem strmel v prikazen. Ne pozabite, da sem bil tisoče milj daleč od prve naselbine. In vendar se mi deček ni zdel ne izgubljen, ne na smrt utrujen, ne sestradan, ne na smrt žejen, ne na smrt preplašen. Ni bil videti kot otrok, ki se je izgubil v puščavi, tisoče milj daleč od prve naselbine. Ko se mi je končno vrnil dar govora, sem mu rekel:

»Od kod si se pa ti vzel tukaj?«

Počasi, kot da gre za nadvse pomembno stvar, je ponovil:

»Nariši mi jagenjčka ... lepo prosim ...«

Kadar te skrivnost doleti tako iznenada, ni da bi ugovarjal. Najsi se mi je tisoč milj od prvega naselja in sredi smrtne nevarnosti vse skupaj zdelo še tako noro, sem iz žepa potegnil list papirja in pero. Takrat sem se spomnil, da sem se učil predvsem zemljepis, zgodovino, računstvo in slovnico, in sem dečku rekel (malce v zadregi), da ne znam risati. Odgovoril mi je:

»Nič zato. Nariši mi jagenjčka.«

Ker nisem še nikoli risal jagenjčka, sem mu narisal eno od risb, ki sem ju obvladal. Risbo udava od zunaj. Na moje veliko presenečenje mi je deček odgovoril:

»Ne, ne, ne maram slona v udavu! Udav je nevaren, slon bi mi bil v napoto. Pri meni je vse zelo majhno. Potrebujem jagenjčka. Nariši mi jagenjčka.«

In sem ga narisal.

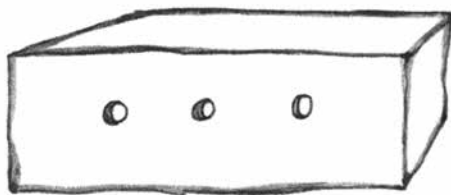
Pozorno si ga je ogledal in rekel:
»Ne! Ta je že hudo bolan. Nariši mi drugega.«
Narisal sem drugega:

Malček se je ljubko, razumevajoče nasmehnil:
»A ne vidiš? To ni jagenjček, ampak kozliček, saj ima rožičke ...«
Narisal sem ga še enkrat:

Zavrnil ga je, tako kot prejšnja:
»Ta je prestar, hočem jagenjčka, ki bo še dolgo živel.«
Minevalo me je potrpljenje, saj se mi je mudilo razstaviti motor,
zato sem na hitro načelkal tole risbo:

In navrgel:

»To je zabojček in v njem je jagenjček, kakršnega si želiš.«

Vzelo mi je sapo, ko sem videl, da je obraz mojega mladega ocnjevalca zažarel:

»Prav takega sem si želel! Misliš, da takle jagenjček poje veliko trave?«

»Zakaj?«

»Zato, ker je pri meni vse zelo majhno ...«

»Zadosti je bo. Dal sem ti čisto majhnega jagenjčka.«

Nagnil se je nad risbo:

»Niti ni tako majhen ... Glej no, zaspal je ...«

Tako sem spoznal Malega princa.

Dolgo časa je trajalo, preden se mi je posvetilo, od kod prihaja. Mali princ mi je zastavljal veliko vprašanj, moja pa je najraje preslišal. A nekaj naključno izgovorjenih besed mi je počasi vse razodelo. Ko je prvič videl moje letalo (letala ne bom narisal, je pretežko zame), me je vprašal:

»Kaj pa je ta reč tukaj?«

»To ni nobena reč. To leti. Letalo je. Moje letalo.«

S ponosom sem mu povedal, da znam leteti. Vzkliknil je:

»Kako, a si padel z neba?«

»Da,« sem skromno odvrnil.

»Ah, kako smešno! ...«

Mali princ se je prešerno zasmel, kar me je pošteno ujezilo. Rad vidim, da ljudje moje nezgode jemljejo resno. Potem je dodal:

»Torej tudi ti prihajaš z neba? S katerega planeta?«

Iz temè njegovega skrivnostnega prihoda je posijal droben žarek, brž sem ga vprašal:

»A prihajaš z drugega planeta?«

Ni mi odgovoril. Ogledoval si je moje letalo in počasi odkimal z glavo:

»S temle pa res nisi mogel priti od ne vem kako daleč ...«

Nekaj časa se je zdelo, kot da sanja. Potem je iz žepa potegnil moje jagnje in si ogledoval svoj zaklad.

Lahko si mislite, da mi je napol zaupna izjava o »drugih planetih« vzela sapo. Potrudil sem se, da bi izvedel kaj več:

Mali princ na asteroidu B 612.